

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2226/22-S

Název	Základní škola Bylany, okres Kolín
Sídlo	Bylany 104, 282 01 Český Brod
E-mail	zs.bylany@centrum.cz
IČO	71 009 094
Identifikátor	600 045 625
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslava Koželská
Zřizovatel	obec Chrást'any
Místo inspekční činnosti	Bylany 104, Český Brod
Inspekční činnost na místě	14. - 15. listopadu 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ), školní družiny a školní jídelny-výdejny. Ke dni inspekce se v ZŠ vzdělává ve třech třídách 46 žáků 1.-5. ročníku (naplněnost je 77 %), počet tříd se za období od předchozí inspekční činnosti v roce 2015 navýšil o jednu. Škola v aktuálním školním roce poskytuje vzdělávání pěti

žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále ŠVP), z toho jednomu žáku podle individuálního vzdělávacího plánu. Dále škola zajišťuje vzdělávání dvěma žákům s odlišným mateřským jazykem s jazykovou bariérou. Dva žáci se vzdělávají v zahraniční škole.

Školní vzdělávací program školní družiny je úzce provázán svými aktivitami se ŠVP základního vzdělávání (dále ŠVP ZV). Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno 34 účastníkům (naplněnost 68 %).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vytváří pro ostatní pedagogy příznivé pracovní prostředí, podporuje partnerský přístup mezi všemi zaměstnanci, ve vztazích k žákům a zákonným zástupcům. Každodenní vzájemná komunikace mezi pedagogickými pracovníky se zaměřuje na řešení aktuálních problémů a umožňuje velmi dobrou vzájemnou informovanost o dění ve škole. Ředitelka nemá zpracovanou ucelenou koncepci rozvoje školy s reálnými měřitelnými cíli. Stanovený řídicí a kontrolní systém není plně funkční, ředitelka v dostatečné míře nekontroluje a nevyhodnocuje kvalitu vzdělávání, což má negativní dopad na jeho průběh.

Základem vnějšího informačního systému jsou častá osobní jednání zákonných zástupců s pedagogy a pravidelné konzultace. Kvalita průběžného zveřejňování aktualit o dění ve škole na webových stránkách se však oproti zjištěním při inspekční činnosti v roce 2015 zhoršila, vedení školy neaktualizuje sdílené informace.

Škola se zapojila do projektů škol Českobrodsko zaměřených na zlepšování kvality a podmínek vzdělávání. Budova prošla celkovou rekonstrukcí, ve vzniklé přístavbě byly vytvořeny dvě nové třídy. Do všech prostor byl nakoupen nábytek, škola je vybavena prostředky informačních a digitálních technologií. Prostředí školy je velmi estetické, zdobí ho především výtvarné výrobky a práce žáků.

Škola má s výjimkou chybějící prostorově vyhovující tělocvičny velmi dobré materiální podmínky pro realizaci a naplnění ŠVP ZV v plném rozsahu. V nepříznivém období využívá tělocvičnu nedaleko umístěné střední školy. Po zbytek roku má k dispozici víceúčelové místní hřiště v bezprostřední blízkosti vlastní budovy.

Odborná kvalifikovanost pedagogického sboru se zlepšila, tvoří ho čtyři pedagogové včetně ředitelky a jedna asistentka pedagoga, všichni odborně kvalifikovaní. Tělesnou výchovu v jedné ze tříd vyučuje učitelka bez odborné kvalifikace, která současně působí jako vychovatelka ve školní družině. Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují dvě vychovatelky, z nichž jedna není odborně kvalifikovaná. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází ze zájmu pedagogů, zaměřuje se na využívání digitálních technologií a komunikaci v cizím jazyce, v minulém školním roce se ho účastnila polovina vyučujících. Stále přetrvává absence vzdělávání zaměřeného na posílení specializovaných pozic.

Prevence projevů rizikového chování je vzhledem k velikosti školy plně efektivní. Ředitelka sama vykonává bez požadovaných kvalifikačních předpokladů funkci výchovné poradkyně i školní metodičky prevence. Speciálně pedagogická péče je účelně realizována.

Všichni žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou poučováni o zásadách a pravidlech bezpečného chování. Budova je zajištěna proti vstupu neoprávněných osob, realizovaná opatření byla v průběhu inspekční činnosti účinná.

Školní družina pro svou činnost využívá samostatnou místnost, jejíž dobré materiální vybavení umožňuje rozvoj osobních zájmů a dovedností účastníků. Systém organizace zájmového vzdělávání nebyl v loňském roce nastaven správně, byl překročen nejvyšší počet účastníků v oddělení školní družiny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka byla dobře promyšlená a realizovaná, vycházela z aktuálních podmínek školy, její obsah byl v souladu se ŠVP ZV. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené a pokyny srozumitelné, žáci respektovali třídní pravidla.

Veškerá vzdělávací činnost byla realizována ve vstřícné a respektující atmosféře, mezi klady patřil patrný podporující vztah pedagogů a žáků. Ti pracovali spontánně, se svými dotazy se nebáli obracet na vyučující.

Nejčastěji se střídala frontální výuka se samostatnou prací, časové dotace byly přiměřené. Méně byly využity formy a metody podporující činnostní učení žáků, kreativitu i aktivní a kritické myšlení, rovněž v minimální míře byla zaznamenána účelná motivace žáků. Pouze ojediněle byla zařazena skupinová práce při výuce spojených dvou ročníků, která vhodně vytvořila podmínky pro zapojení všech žáků. Práce ve dvojicích se v době inspekční činnosti nevyskytla. Motivace, metody a formy práce byly účinné v polovině hodin. Učitelé zde podporovali zájem žáků, respektovali jejich individuální možnosti a v případě obtíží nabízeli vhodnou podporu.

Interaktivní a audiovizuální technika byla využita především k prezentaci učiva vyučujícím, méně již žáky. Práce s názornými pomůckami se vyskytovala v polovině hospitovaných hodin. Prostor pro zlepšení je v nabízení aktivit vedoucích k dalšímu pokroku žáků.

Obsah učiva nebyl téměř diferencován, přestože škola na základě vlastní pedagogické diagnostiky označuje dva žáky za nadané. Efektivní a účinná byla spolupráce asistentky pedagoga s učitelkou ve výuce, její práce se žáky se ŠVP i s ostatními žáky. Všichni dostávali zpětnou vazbu od vyučujících v průběhu vyučovacích hodin. Hodnocení učitelů bylo vždy objektivní a mělo povzbuzující charakter. Učitelé dali žákům prostor ke stručné sebereflexi, zcela však chybělo vzájemné vrstevnické hodnocení. Relaxační chvíle byly účelně zařazovány v průběhu vyučovacích jednotek za účelem krátkého odpočinku s následným udržením koncentrace. Vyučujícím se dařilo využívat znalosti a dovednosti žáků z reálných životních situací.

Ve výuce anglického jazyka byl patrný kvalitativní rozdíl ve vedení těchto hodin. Pouze v jedné třetině hodin byly zadávány instrukce v cizím jazyce, byl kladen důraz na správnou výslovnost, na základě poslechu, čtení i vlastní mluvy se vhodně rozvíjela slovní zásoba. V této výuce se střídaly aktivizační formy práce, žáci pracovali s nadšením. Nevhodné spojení anglického a českého jazyka do jedné vyučovací hodiny se jevílo jako málo efektivní.

V hodinách českého jazyka s mluvnickým zaměřením byly nejčastěji prohlubovány již dříve získané vědomosti a znalosti žáků. Hodiny měly jasný cíl a pestrý sled na sebe navazujících aktivit. Učitelé účelnými formami rozvíjeli slovní zásobu žáků. V hodině zaměřené na literární výchovu zvolené aktivity nebyly přiměřené věku žáků.

Při výuce matematiky byly zvoleny vhodné postupy vedoucí k vytyčeným cílům. Účinně byly zařazovány matematické rozcvičky i aktivizační činnosti, následně byly procvičovány a upevňovány pracovní postupy a početní dovednosti.

Příjemná atmosféra v zájmovém vzdělávání pozitivně podporovala motivaci účastníků při realizovaných aktivitách. Vychovatelky účelně střídaly řízené i zájmové aktivity, efektivně využívaly metody a formy práce zaměřené především na podporu sociální kompetence i rozvoj pohybových dovedností a manuální zručnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky základního vzdělávání škola vyhodnocuje při jednání pedagogické rady a ve výročních zprávách o činnosti školy za jednotlivé roky. Výsledky jsou zjišťovány různými způsoby, např. analýzou průběžného hodnocení či v souhrnných pololetních pracích. Ve školním roce 2021/ 2022 škola využila jediný objektivizující vnější evaluační prostředek při zapojení školy do dobrovolného celostátního testování žáků pátého ročníku, výsledky v něm byly v předmětech český jazyk, anglický jazyk i matematika průměrné. O zlepšení výsledků vzdělávání škola usiluje u všech žáků, jejich nízký počet usnadňuje sledování jejich individuálních pokroků.

Dosahované vzdělávací výsledky většiny žáků odpovídají výstupům realizovaného ŠVP. Čtyři pětiny ve školním roce 2021/2022 prospěly s vyznamenáním. Ostatní žáci prospěli, pouze jeden žák byl ohrožen školním neúspěchem, tzn. byl hodnocen alespoň v jednom vyučovacím předmětu stupněm „dostatečný“. Opatření pro zkvalitňování výsledků vzdělávání jsou vhodně navrhována a realizována, škola dobře identifikuje problémy jednotlivých žáků a vypracovává jim plán pedagogické podpory, na jehož základě realizuje účinné doučování či dopomoc s přípravou na vyučování. Těchto aktivit se účastní více než polovina žáků školy. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že rovněž efektivita podpůrných opatření pro žáky se ŠVP je vysoká, 80 % z nich prospělo s vyznamenáním.

Chování žáků je velmi dobré. Škola klade důraz na dodržování nastavených pravidel. Sníženým stupněm hodnocení chování nebyl hodnocen žádný žák, rovněž nebylo uloženo výchovné opatření k posílení kázně. Chybí však také udělování pozitivních výchovných opatření. Pochvala ředitelky školy nebyla ve školním roce 2021/2022 udělena žádná. Školní systém prevence rizikového chování je efektivní, aktivity zaměřené na tuto oblast jsou realizovány průběžně v rámci výuky, formou projektů, besed i mimoškolních akcí.

V minulém školním roce byla žákům zadána anketa pro zjištění jejich názorů na školní život, výsledky však nebyly systematicky vyhodnoceny. Získávání informací o úspěšnosti absolventů školy v dalším vzdělávání je založeno pouze na individuálních sděleních některých bývalých žáků.

Škola ve spolupráci s partnery prezentuje výsledky vzdělávání veřejnosti a zákonným zástupcům např. prostřednictvím mimoškolních akcí, účastí na společenském životě obce prostřednictvím pořádaných koncertů či výstavou výtvorů žáků., což přispívá k rozvoji jejich sociálních kompetencí. Účast v soutěžích podporujících žáky v oblasti jejich zájmů je minimální, ojedinělým úspěchem bylo zapojení do společného sportování malotřídnicích škol.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou sledovány v průběhu všech pořádaných aktivit. Korespondují se stanovenými cíli ŠVP společně s individuálními možnostmi účastníků. Zájmové vzdělávání je úzce provázáno s činností školy.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšení materiálních podmínek školy – rekonstrukce školy, vybavení digitálními technologiemi.
- Navýšení počtu tříd.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně – přetrvává méně časté používání sebehodnocení a vzájemného vrstevnického hodnocení i nedostačující využívání objektivizujících evaluačních prostředků

Silné stránky

- Úzká spolupráce s vnějšími partnery s pozitivním dopadem na kvalitu a pestrost základního vzdělávání.
- Esteticky podnětné prostředí s vhodnou prezentací žákovských prací.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká míra využívání vzdělávacích metod vedoucích k činnostnímu učení a prvkům kritického myšlení.
- Nižší účinnost řídicího, kontrolního a evaluačního systému.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Systematicky využívat další vzdělávací formy a metody, tj. skupinovou práci, práci ve dvojici, metody kritického myšlení a formativního hodnocení.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit na doplnění odborné kvalifikace na specializovaných pozicích.
- Zvýšit účinnost řídicího a kontrolního systému a zkvalitnit evaluační systém, přijímat opatření ke zlepšení průběhu vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni inspekce
2. Potvrzení ve funkci ředitelky školy, účinné od 1. srpna 2012, čj. OZ 7/2012
3. Personální dokumentace (vzorek dokladů o dosažené kvalifikaci učitelů, o jejich dalším vzdělávání, pracovní smlouvy), školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce

4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
5. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, kniha úrazů školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
6. Školní informační systém, školní matrika ke dni inspekce-(vzorek), rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů za školní rok 2022/2023 ke dni inspekce
7. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání a pro školní družinu účinné ke dni inspekce
8. Školní řád ZŠ a vnitřní řád školní družiny účinné ke dni inspekce
9. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
10. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
11. Dokumentace školního poradenského pracoviště za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
12. Doklady o přijímání ke vzdělávání za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
13. Výsledky testování za školní rok 2021/2022
14. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS–306/15-S z 9. března 2015
15. Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iva Hujerová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Iva Hujerová v.r.

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka

Dana Šilhánová v.r.

Bc. Marcela Jüstelová, přizvaná osoba –
odborník na kontrolu škol

Marcela Jüstelová v.r.

V Praze 1.12.2022